

Spis treści

Podziękowania	9
----------------------------	---

Lech Witkowski

Wstęp: Co i jak pozostaje żywe z tradycji polskiej pedagogiki?	13
---	----

A. Problem pokoleń pedagogicznych

Lech Witkowski

Relacje międzypokoleniowe jako wyzwanie poznawcze dla historii myśli pedagogicznej w Polsce (zarys problematyki) .....

Wstęp	19
Konteksty zadań badawczych	20
Teza krytyczna	21
Stan posiadania	23
Czas pokoleniowych obrachunków	24
Próba typologii	25
Odwaga uproblematycznienia	26
Napięcia strukturalne dla dyskursu	28
Rekonstrukcje historyczne między <i>doxa</i> i <i>episteme</i>	29
Pułapki biografii i języka	30
Dwa ważne przykłady dwoistości z marginesu dyskursu	33
Troska o głos w uniwersum myśli pedagogicznej	35
Czas na <i>casus</i> Suchodolskiego	36
Bibliografia	39

Łukasz Michalski**Odprawa kohort, czyli granice stosowania pojęcia 'pokolenie'****(w kontekście analiz dziejów polskiej myśli pedagogicznej**

i projektu jej archiwum)	42
Streszczenie	42
Wstęp	43
Odmowa I (negacja redukcją do potoczności)	45
Obrady (ścieżki rozumienia pokoleniowości)	48
Odmowa II (negacja drogą kapitulacji poznawczej)	57
Odłot (podnoszenie pułapu rozumienia pokoleniowości)	64
Obrady II (kontur mapy zysków)	69
<i>Objet petit a</i> – archiwum polskiej myśli pedagogicznej (projekt na zakończenie rozważań)	71
Bibliografia	75

B. Rewitalizacja, wspólnota, ciągłość jako zadania rozwojowe**Krzysztof Maliszewski****Pedagogika jako filozofia stosowana. Głos w sprawie rewitalizacji**

formuły Sergiusza Hessena	81
Streszczenie	81
Wprowadzenie	81
Pedagogika – aporetyka stosowana	83
Utrata <i>praxis</i>	86
Phronesis	89
<i>Praxis</i> pedagogiczna	91
Techniczna redukcja wychowania	95
Praktyka w optyce dwoistości	98
Zakończenie	102
Bibliografia	104

Ewa Marynowicz-Hetka**Helena Radlińska i jej pokolenie historyczne: uwspólnianie**

doświadczeń i wzajemność oddziaływań	106
Streszczenie	106
Uwagi wstępne	107

Projekt badawczy: Radlińska w pokoleniu historycznym	111
Rama metodologiczne analizy dokonań przeszłych: <i>casus</i>	
Radlińska i jej pokolenie historyczne	113
Dwa koncepty strukturyzujące analizę	117
Zamiast zakończenia	120
Bibliografia	120

Zbigniew Kwieciński

Przywrócona ciągłość. Nieodrobiona lekcja. Dwa przypadki.

Komunikat	123
Przypomnienie	123
Przywrócona ciągłość – przypadek Lecha Witkowskiego	124
Nieodrobiona lekcja – przypadek pedagogiki politycznej Kazimierza Sośnickiego	126
Bibliografia	127

C. Margines i dwoistość

Michał Kruszelnicki, Wojciech Kruszelnicki

Afirmacja versus Reakcja Marginesu (Nowe uwagi

do Lecha Witkowskiego)	135
Wprowadzenie	136
Aktywne/Reaktywne – Siła/Resentyment	137
Dwa rodzaje pasji	138
Darczyńca i Nestor: poza dialektykę wymiany i zysku	142
Twórczość to afirmacja, nie dźwiganie ciężaru	144
Nowe centrum i Wielkie Narracje	146
Dylematy dwoistości	150
Wytrwać na marginesie to sztuka	154
Bibliografia	157

Małgorzata Kaliszewska

Wyzyskiwanie w praktyce akademickiej impulsów „przełomu

dwoistości”. Głos w dyskusji	160
Streszczenie	160
Wstęp	161

Jak wyzyskać impulsy płynące z paradygmatu dwoistości?	163
W jaki sposób przywracać filozofii miejsce w kształceniu i samokształceniu studentów zawodów społecznych?	164
W jaki sposób kształcić dyspozycję w zakresie wrażliwości i wyobraźni?	166
Podsumowanie. Możliwe warunki wyzyskiwania impulsów dla obudzenia i przemiany	169
Bibliografia	170

D. Pogłębianie rozumienia tradycji i współczesności

Magdalena Archacka

O problemie „pęknięcia” pomiędzy praktyką a teorią

pedagogiczną (refleksje na marginesie)	175
Streszczenie	175
Wstęp	176
Teoria i tradycja myśli pedagogicznej <i>versus</i> praktyka oświatowa	176
Słowo o <i>uniwersalistycznych roszczeniach</i> „Prawdziwej Akademii”	178
Krytyczność poza (samo)refleksją?	181
„Udrożnianie” myśli poza dialogiem?	182
Refleksje na marginesie rozważań sympozjalnych	184
Bibliografia	186

Szymon Dąbrowski

Józef Tischner a tradycja tomistyczna (w kontekście edukacji religijnej) .....

Streszczenie	187
Wstęp	188
Debata z lat 1974–1976	189
Filozofia współczesna a myśl chrześcijańska	196
W stronę antropologii	203
Podsumowanie polemiki	209
Współczesna edukacja religijna	211
Literatura w sporze Józefa Tischnera z polskim tomizmem (1967–1980)	213
Literatura „wokół sporu”	216
Literatura w zakresie pedagogiki religii	218

Izabela Kamińska-Jatczak**„Nigdy nie pisałam tak wiele jak w dniach i bezsennych nocach tej epoki”. Analiza działalności pisarskiej**

Heleny Radlińskiej w okresie okupacji	221
Streszczenie	221
Wstęp	222
„Testament” wymagający odczytania	223
Charakter projektowanej analizy	225
Podsumowanie	230
Bibliografia	231

E. Zamiast podsumowań - nowe otwarcie**Lech Witkowski****Pora na nowy „Oddech myśli”. Próba nowego otwarcia przestrzeni badań międzypokoleniowych w polskiej pedagogice** .....

.....	237
Wstęp	237
Różne marzenia o nowej pedagogice	238
Wyzwanie krytycznej antropologii „postpamięci”	240
Bibliografia	243

Lech Witkowski**Bogdan Nawroczyński - „ojciec chrzestny” polskiej pedagogiki (przeciw niespożytkowaniu dorobku)** .....

.....	244
Bibliografia	262

Indeks nazwisk	267
-----------------------------	-----